Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА
У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Засновано у 2015 році

Рівне – 2016

УДК 37 : 005.591.6
І - 66
ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 4 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 366 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступники головного редактора: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, Учений секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габілітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, навчально-методичної роботи та гуманітарної політики Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Ламанаускас В., доктор соціологічних наук, професор, директор науково-методичного Центру «Scientia Educologica», професор Шяуляйського університету (м. Шяуляй, Литовська Республіка);

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Малолєпши Елігіуш, др. хаб., професор, декан педагогічного факультету Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові;

Пелех Л. Р., доктор педагогічних наук, професор, зав кафедри міжкультурної комунікації та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т. В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;

Стоклоса К., доктор наук, професор, Інститут Зигмунд-Неуман (Дрезден, ФРН);

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету;

Шмид К., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри історії і теорії виховання Жешувського університету (м. Жешув, Республіка Польща);

Шугаєва Л. М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Ящук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання РДГУ.

Сойчук Р.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом МОН України № 515 від 16.05.2016 р.

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету «Інноватика у вихованні» ***включений до Переліку наукових фахових видань України*** *(галузі науки – педагогічні).*

Упорядники: **проф. Петренко О.Б., доц. Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ**

Рецензент: **Коляда Н. М. –** доктор педагогічних наук, професор; завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №10 від 27 жовтня 2016 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

ЗМІСТ

Федяєва В. Л. «Вітчизна – святиня серця і думки...» 7

Павелків Р. В. Особливості розвитку емпатії як соціально-психологічного явища та компонента моральної сфери особистості.....16

Пустовіт Г. П., Климчук В. В. Упровадження ІКТ у методику навчання та управління діяльністю позашкільних навчальних закладів 27

Петренко О. Б. Використання ІТ у виховному процесі: можливості, переваги, ризики, перспективи.....40

Потапчук Т. В. Особливості залучення мультимедіа до процесу музичного виховання в сучасній педагогічній практиці.....47

Budz I. F. National organizations and innovative projects in the content formation of gifted education in Great Britain.....56

Бєлан Г. В. Національна ідея у науковій спадщині культурно-освітніх діячів 1917-1920-тих рр. як основа патріотичного виховання дітей та молоді в Україні.....63

Бісовецька Л. А., Верхова І. П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі класного керівника 73

Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки 82

Бричок Б. П. Педагогічні проблеми школи інформаційного суспільства: загрози і ризики 89

Бричок С. Б. Особливості застосування і поєднання ІКТ та проектної технології у підготовці вчителя початкових класів.....96

Василюк В. М., Ярмощук О. О., Давидюк І. В. Фізкультурна грамотність в аперцепції суспільної активності індивіда 106

Власюк Г. І., Кіндрат В. К. Спортивно-просвітницька організація «Пласт» у системі патріотичного виховання молоді 116

Ганжа М. В. Функції дизайну в педагогічній теорії та виховній практиці зарубіжних країн.....124

Генсіцька-Антонюк Н. О. Процес розв’язування текстових математичних задач як засіб розумового виховання учнів.....135

Гринькова Н. М. Роль інформаційних технологій у моральному вихованні молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу.....142

Гудовсек О. А. Професійна підготовка майбутніх педагогів позашкільної освіти до роботи з дітьми молодшого шкільного віку 150

Колупаєва Т. Є. Впровадження інформаційних технологій навчання в умовах проектування інноваційного освітнього середовища вищого навчального закладу 157

Кособуцька Г. П. Роль інформаційних технологій в реалізації концепції духовного розвитку особистості учня 168

Кулакова Л. М. Вплив сучасного інформаційно-комунікаційного простору на формування позитивних моральних якостей особистості молодшого школяра 175

Малиношевський Р. В. Соціально-педагогічні проблеми дослідження ризикованої поведінки старшокласників у сфері Інтернет-спілкування 183

Павелків К. М. Можливості Інтернету в організації взаємодії сім'ї і школи.....192

Павелків О. М. Роль інформаційно-комунікаційних технологій в організаційній та виховній роботі класного керівника загальноосвітнього навчального закладу 200

Петренко С. В. Використання хмарних сервісів G SUITE (GOOGLE APPS) у навчально-виховному процесі.....211

Сойчук Р. Л. Інформаційно-комунікаційні технології у виховному процесі та сучасне підростаюче покоління: погляд на проблему.....220

Сорочинська Т. А. Застосування інформаційних інновацій у педагогічній діяльності вчителя.....230

Стельмашук Ж. Г., Грицюк Н. Й. Використання інформаційних технологій у національно-патріотичному вихованні учнів 239

Сяська І. О. Детермінанти розвитку екологічної самосвідомості студентської молоді у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів 250

Сяська Н. А. Використання методів математичної статистики у фізичному вихованні і спорті засобами новітніх інформаційних технологій 257

Тихенко Л. В. Сучасні підходи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у позашкільній освіті.....264

Ткачук Н. М. Організація керованої самостійної роботи керівників ЗНЗ в міжкурсовий період 271

Трохимчук І. М. Організація еколого-натуралістичної роботи за міжнародним практичним науково-освітнім проектом GLOBE 281

Ціпан Т. С., Боровець В. І. Використання інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виховному процесі школи.....290

Шкуренко О. В. Виховання інформаційної культури в майбутніх учителів початкової школи засобами хмарних технологій 299

Доробки молодих науковців

Баліка Л. М. Шкільна бібліотека та інформаційно-комунікаційні технології 305

Гусаковська Т.М. Підготовка майбутніх фахівців із біології у вищому навчальному закладі 312

Дембровська Г. М. Виховний потенціал діяльності тренера-викладача у позашкільних навчальних закладах спортивного профілю 318

Демянюк І. В. Підготовка магістра початкової освіти очима студентів.....328

Осипчук О. П. Формування морального виховання молодших школярів у педагогічному процесі школи 335

Таргоній І. В. Використання мультимедійних технологій у системі мистецької освіти.....342

Федорук О. М. Використання інформаційних технологій в освітній сфері ВНЗ: прикладні аспекти 350

Шидловський А. І. Роль комп'ютерно орієнтованого середовища у становленні професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю.....356

Відомості про авторів.....364

Н. М. Гринькова

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація. У статті розкриваються методичні аспекти використання можливостей комп'ютера, програмного забезпечення і мережі Інтернет із метою морального виховання учнів молодшого шкільного віку в умовах позашкільного навчального закладу; охарактеризовано зміст і особливості застосування інформаційних засобів під час проведення морально-етичних бесід, диспутів, творчо-пошукових моральних діалогів, ігор, виховних заходів у формі брейн-рингів, мультимедійних презентацій, веб-квестів, таких, як: браузери, сервіси, пошукові системи, сайти, форуми, Skype; визначено роль інформаційних технологій в організації виховної роботи з учнями молодшого шкільного віку в умовах позашкільного навчального закладу.

Ключові слова: інформаційні виховні технології, мультимедійні презентації, веб-квести, браузери, сервіси, сайти, форуми, Skype, моральна вихованість, молодший школяр, позашкільний навчальний заклад.

Постановка проблеми. Важливою характеристикою XXI століття є інтенсивний розвиток інформаційного простору, який стає стратегічним ресурсом реформування сучасного суспільства. Використання можливостей комп'ютера є важливим пріоритетом осучаснення та вдосконалення усіх сфер нашого життя, у тому числі системи освіти і виховання підростаючого покоління. У таких умовах усебічна комп'ютеризація відкриває нові, ще не досліджені методи і засоби навчання і виховання, які пов'язані з унікальними можливостями сучасної електроніки і телекомунікації.

Широке використання інформаційних технологій у закладах освіти сприяло перенесенню акценту інформатизації на більш ранні етапи – молодший шкільних вік, що зумовило появу різних підходів до впровадження комп'ютера у практику навчання і виховання молодших школярів.

В умовах сучасного суспільства, коли у нашому житті з'являються такі негативні явища, як девальвація моральних цінностей, низький рівень культури населення проблема пошуку нових ресурсів і засобів формування моральної вихованості є особливо актуальною.

Важливе значення у вирішенні окресленої проблеми має позашкільна освіта, яка сприяє всебічному розвитку особистості, забезпечує умови її соціалізації у вільний від навчання час. Позашкільний навчальний заклад має можливості для формування моральності учнів початкових класів, прилучення до моральних цінностей суспільства. Однак пошук оптимальних методів, засобів і форм ефективної організації виховного процесу досі залишається актуальним. Ця проблема особливо

© Гринькова Н.М., 2016

загострюється з появою мережі Інтернет, яка зініціювала новий спосіб соціального життя, відкрила нові суспільні комунікації й можливості для їх реалізації.

Таким чином, питання використання інформаційних технологій у моральному вихованні молодших школярів в умовах позашкільного виховного простору набуває особливої актуальності і значущості.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Проведений нами аналіз науково-педагогічної та методичної літератури засвідчив, що окресленій проблемі присвячено ряд досліджень. Так, філософські засади і передумови морального виховання охарактеризовано в роботах А. Ахвердова, Н. Бердяєва, А. Гусейнова, Н. Крутова, А. Лопуховської, О. Целікової та інших.

Психологічні механізми та закономірності морального виховання школярів розкрито в дослідженнях психологів: С. Анісімова, Т. Ващенко, Т. Гаврилової, В. Гуріна, М. Іванчук, Ю. Ковальчука, Р. Павелківа, Ю. Приходько, В. Рибалки, Є. Суботського.

Характеристика процесу формування моральної поведінки учнів молодшого шкільного віку здійснена в працях О. Безверхого, Т. Грибоєдової, Л. Долинської, І. Звєрєвої, А. Зосимовського, Г. Іванової, Г. Костюка, О. Скрипченко та інших. Гендерний аспект проблеми морального виховання школярів став предметом дослідження О. Петренко, Н. Сінькевич.

Технологічний підхід у навчально-виховному процесі обґрунтовано Л. Маленковою, О. Пєхотою, Л. Шульгою. Особистісно орієнтований підхід в організації морального виховання досліджували І. Бех, О. Бондаревська, В. Бучківська, К. Чорна, І. Якіманська.

На сучасному етапі проблема морального виховання особистості розглядається у таких аспектах, як: структура моральної свідомості (С. Мар'єнко, К. Демиденко, Д. Гайдукова), формування моральної активності молодших школярів (Д. Бех, В. Семенов), виховання моральної культури особистості (І. Зязюн, Ю. Бабанський).

Окремі аспекти використання комп'ютера у початковій школі знайшли своє відображення у роботах Д. Зарецького, Й. Ривкінда, С. Тур, В. Шакотька та ін., у яких закладено теоретичні та методичні засади формування основ інформаційної культури молодших школярів. У свою чергу М. Жалдак, В. Биков, Ю. Жук, Т. Пушкарьова, О. Козленко розглядають ІКТ не тільки як потужний засіб підвищення якості навчання, але як важливий засіб формування світогляду особистості.

У низці досліджень розглядаються теоретичні та практичні аспекти використання інформаційних технологій у системі позашкільної освіти і виховання (Т. Борисенкова, Ю. Доро, Н. Звонарьова, В. Кудіна, Г. Сазоненко).

Однак проблема використання інформаційних технологій із метою морального виховання молодших школярів в умовах позашкільного виховного середовища є недостатньо вивчена, у зв'язку з цим мета нашої статті полягає у розкритті методичних аспектів використання можливостей

комп'ютера, програмного забезпечення і мережі Інтернет із метою морального виховання учнів молодшого шкільного віку в умовах позашкільного навчального закладу, визначення ролі інформаційних технологій у розв'язанні окресленої проблеми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зазначимо, що у своєму дослідженні ми послуговуємося наступним визначенням терміна «інформаційна освітня технологія»: «Це така модель навчально-виховного процесу, у якій мета досягається, насамперед, за рахунок найповнішого використання комп'ютера (комп'ютерних мереж) та програмного забезпечення» [5, с. 340].

Крім того, під моральною вихованістю ми розуміємо певну властивість особистості, яка визначається наявністю і ступенем сформованості комплексу моральних якостей, що відображають розвиток особистісних характеристик, ставлень молодшого школяра до оточуючого соціального середовища, а також моральної поведінки [6, с. 74].

Важливою умовою організації морального виховання молодших школярів у позашкільних навчальних закладах із використанням інформаційних технологій є реалізація системного підходу завдяки створенню та використанню комплексу технологічного забезпечення позашкільного виховного процесу в контексті морального виховання молодших школярів. У відповідності до розробленої виховної технології системний підхід реалізовувався на макро-, мезо- та мікрорівнях (схема 1).

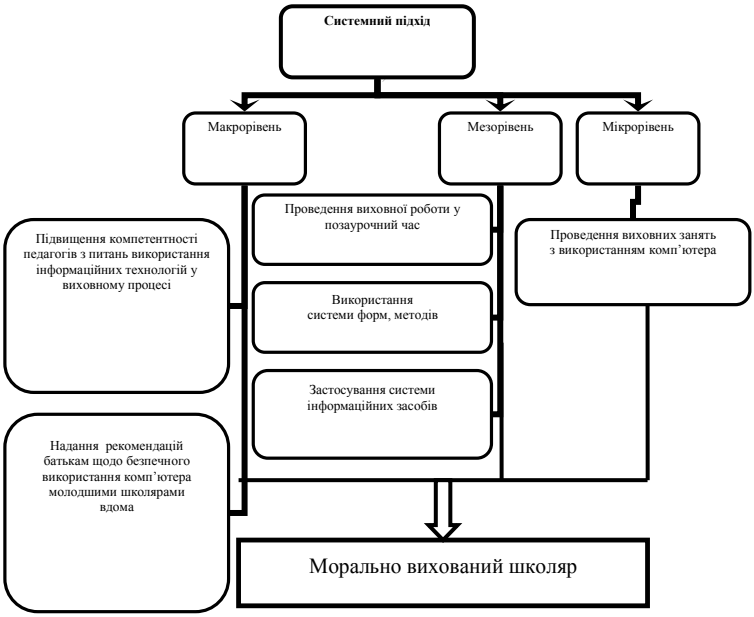

Схема 1. Реалізація системного підходу в організації морального виховання молодших школярів із використанням інформаційних технологій у позашкільних навчальних закладах

Як зазначено у схемі 1, макрорівень передбачає проведення системної роботи з підвищення компетентності педагогів із проблем морального виховання учнів молодшого шкільного віку з використанням інформаційних технологій, а також надання рекомендацій батькам щодо безпечного використання комп'ютера і засобів мережі Інтернет молодшими школярами вдома. Організація роботи на мезорівні передбачає реалізацію розробленої нами інформаційної технології морального виховання молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу через використання системи адекватних форм, методів, засобів та прийомів. Реалізація системності на мікрорівні передбачає проведення виховних занять із використанням комп'ютерних програм і засобів мережі Інтернет.

В умовах позашкільного навчального закладу досить легко вдається налагодити спільну взаємодію між батьками та педагогами, що, на нашу думку, пояснюється принципом добровільності, на основі якого будується діяльність у цьому закладі. Звідси важлива перевага позашкільного виховного простору: батьки зацікавлені в тому, щоб їх дитина не просто задовольняла власні інтереси, а розвивалася, збагачувалася духовно і морально. У цих умовах забезпечення адекватності виховних впливів педагогів і батьків є важливою умовою ефективності морального становлення молодших школярів.

Таким чином, моральне виховання молодших школярів із використанням інформаційних технологій у позашкільних навчальних закладах передбачає проведення одночасної роботи з молодшими школярами, їхніми батьками та педагогами.

Інформаційна виховна технологія, яку ми пропонуємо використовувати з метою формування моральної вихованості учнів молодшого шкільного віку, передбачає систематичне використання комп'ютера, комп'ютерних програм і засобів мережі Інтернет під час проведення морально-етичних бесід, ігор, виховних заходів у формі брейн-рингів, мультимедійних презентацій, веб-квестів, таких, як: браузери, сервіси, пошукові системи, сайти, форуми, Skype.

Ефективною формою роботи, за нашим висновком, є морально-етичні бесіди, в основі яких покладено діалогічний підхід, що потребує залучення всіх учнів класу до активного спілкування. Необхідною умовою проведення таких бесід є не лише здобуття молодшими школярами інформації про моральні поняття, а й можливість висловити свої думки, поставити запитання.

У проведенні таких бесід важливу роль відіграли засоби мережі Інтернет, зокрема Skype і форуми. В умовах неможливості безпосереднього контакту цей засіб має вагоме значення, оскільки при використанні Skype вихователь і вихованці можуть бачити один одного. Організувавши конференцію, до бесіди одночасно можна підключити до 25 учасників. На форумах відбуваються обговорення за допомогою текстових повідомлень, актуальних проблем організації виховного процесу із залученням значної кількості учасників серед учителів і учнів.

Ефективними є морально-етичні бесіди, які проводяться під час занять у позашкільних навчальних закладах. Для цього нами розроблено тематику бесід на морально-етичні теми, які проводилися для гуртківців різних профілів [6, с. 340]. Наприклад, під час проведення занять гуртка художньої обробки деревини педагогу варто обговорити з дітьми молодшого шкільного віку такі проблеми: «Як зберегти красу наших лісів?», «Дисциплінованість – запорука успіху», «Цінуй працю товаришів», «Працюй для інших і ти будеш щасливим», «Гарний настрій і доброзичливе ставлення до оточуючих допомагають працювати», «Щоб виготовити гарну річ, твої думки мають бути добрими і чистими». Тематика запланованих бесід обов'язково має бути співзвучною із темою навчального заняття.

Доцільним є залучення молодших школярів, які навчаються в гуртках і секціях позашкільних навчальних закладів, до участі в диспутах, творчо-пошукових моральних діалогах, під час яких вони відстоюють свій вибір поведінки у певній ситуації, знаходять правильні відповіді для вирішення моральних проблем. Запропоновані організаційні форми виховної роботи слід реалізовувати переважно на початку занять гуртків різних профілів, що сприяє створенню особливих умов для перенесення здобутих моральних знань у реальну поведінку. Застосування цієї організаційної форми виховної роботи вимагає здійснення попередньої підготовки. Перед проведенням диспуту чи творчо-пошукових моральних діалогів конкретизується тема, мета, основні запитання. Зважаючи на те, що переважно запропоновані форми морального виховання використовувались під час ознайомлення з певною моральною темою, підготовка молодших школярів до їх проведення може здійснюватися в режимі он-лайн із використанням Skype, соціальних мереж тощо. Наприклад, для формування моральних понять «друг», «дружити», «щедрість» під час проведення змагання на тему: «Хочу мати багато друзів» одним із завдань, які варто запропонували двом командам, є розв'язання моральної ситуації і доведення своєї думки в ході дискусійного змагання.

Провідною умовою ефективності процесу морального виховання молодших школярів є формування їхньої стійкої мотивації до здійснення моральних вчинків. Важливою формою, яку ми пропонуємо використовувати з метою організації виховної роботи, є гра, яку варто проводити з використанням комп'ютера в програмах PowerPoint, Paint. Організація ігор морально-етичного змісту може здійснюватися з використанням засобів мережі Інтернет: під час знаходження відповідей на питання учні мають змогу під наглядом вчителя здійснювати самоконтроль, для цього вони можуть скористатися відповідними пошуковими системами і сайтами.

Важливими є рольові ігри, які слід проводити наприкінці гурткових занять, адже вони сприятимуть становленню ціннісних орієнтирів і формуванню навичок моральної поведінки. Для ефективного використання цієї форми виховної роботи заздалегідь слід визначити мету, завдання, зміст гри, розподілити ролі між учасниками, повідомити правила.

Зокрема, можна провести ігри на теми: «На острові зла», «В країні неправди», «Я завжди терплячий», «Доброзичливість означає – всім бажати добра…», «Я порушив обіцянку», «Допомогти пташці – це добра справа», «Я слухняний школяр, але…», «Зірву квітку і буду вдома її берегти», «Я серед дорослих», «Мене зрадив друг» тощо.

Ефективним, на наш погляд, є проведення виховних занять у формі мультимедійних презентацій, для підготовки яких слід використовувати програму Microsoft PowerPoint. При створенні презентацій вчителям варто користуватися відповідними пошуковими сайтами, що допоможе знайти необхідні малюнки та інформацію.

Із метою формування моральних понять і уявлень засобами мережі Інтернет до підготовки мультимедійних презентацій варто залучати молодших школярів. Можна запропонувати їм домашні завдання, пов'язані із пошуком інформації морального змісту в мережі Інтернет. Наприклад, знайдіть визначення моральних понять «ввічливість», «доброта», «чесність», «гостинність», «повага», «дружба»; знайдіть малюнки на тему: «добрі вчинки людей», «погані вчинки», «злі вчинки», «допомога матусі» тощо.

Ефективною формою роботи з морального виховання є веб-квести. Наприклад, можна провести веб-квест на такі теми: «Скарбничка моральних понять», «Слова ввічливості», «Що таке дружба?», «Добро на планеті Земля». Такі заняття допомагають формувати в дітей молодшого шкільного віку моральні поняття та переконання. Дітям подобається працювати в групах, виконувати різні ролі (патріотів, добродіїв, друзів, працелюбності, ввічливості, чесності), а також готувати презентації, буклети, звіти. Застосування такої форми роботи сприяє одночасному досягненню декількох цілей: ознайомлення учнів початкових класів із різними моральними поняттями й уявленнями, формує вміння ними оперувати, а також розвиває вміння і навички правильного використання комп'ютера, зокрема Інтернет-ресурсів.

Висновки іперспективи подальших розвідок. Таким чином, інформаційна виховна технологія, яку ми пропонуємо використовувати з метою формування моральної вихованості учнів молодшого шкільного віку в умовах позашкільного навчального закладу, передбачає систематичне використання інформаційних засобів під час проведення морально-етичних бесід, диспутів чи творчо-пошукових моральних діалогів, ігор, виховних заходів у формі брейн-рингів, мультимедійних презентацій, веб-квестів, таких, як: браузери, сервіси, пошукові системи, сайти, форуми, Skype. При цьому необхідно добирати зміст морально-етичних занять, який би враховував профіль чи напрям гуртків.

Отже, сучасні інформаційні технології, зокрема комп'ютер, програмне забезпечення, мережа Інтернет відіграють важливу роль в організації виховного процесу позашкільних навчальних закладів.

Перспективами подальших розвідок у цій сфері є теоретичні та практичні аспекти використання інформаційних технологій із метою

організації виховного процесу учнів різних вікових груп, забезпечення ефективної взаємодії позашкільних навчальних закладів і сім'ї, підготовки педагогічних кадрів та батьків для забезпечення ефективного використання інформаційних технологій у виховному процесі тощо.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Інноваційна виховна технологія: сутнісні положення і шляхи реалізації / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2014. – № 1. – С. 12–17.
2. Кудін В. С. Досвід діяльності закладів позашкільної освіти Черкащини на виконання Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: посібник / В. С. Кудін. – Черкаси : ЧОІПОПП, 2016. – 184 с.
3. Кучерявий О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навчальний посібник / О. Г. Кучерявий. – К. : Видавничий дім «Слово», 2014. – 440 с.
4. Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України [Електронний ресурс] : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 124. – Режим доступу: http://mon.gov.ua/ua//activity/education/extracurricular-activities-and-children-rights-protection/196/6561/. – Заголовок з екрану.
5. Перспективні освітні технології: наук. метод. посібник / За ред. Г. С. Сазоненко. – К. : Гопак, 2000. – 560 с.
6. Шагай Н. М. Педагогічні умови морального виховання учнів початкових класів у позашкільних навчальних закладах : дис. канд. пед. наук: 13.00.07 / Рівненський держ. гуманітарний ун-т. – Рівне, 2007. – 339 с.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Bekh I. D. Innovacijna vykhovna tekhnologhija: sutnisni polozhennja i shljakhy realizaciji [Innovative educational technology: the essential provisions and implementing ways] / I. D. Bekh // Pedaghoghika i psykhologhija. – 2014. – № 1. – S. 12–17. (in Ukrainian)
2. Kudin V. S. Dosvid dijaljnosti zakladiv pozashkiljnoji osvity Cherkashhyny na vykonannja Strateghiji rozvytku informacijnogho suspiljstva v Ukrajini: posibnyk [Experience of adult education institutions Cherkasy region on the Strategy of information society development in Ukraine] / V. S. Kudin. – Cherkasy : ChOIPOPP, 2016. – 184 s. (in Ukrainian)
3. Kucherjavyj O. Gh. Pedaghoghika: osobystisno-rozvyvaljni aspekty: navchaljnyj posibnyk [Pedagogics: personality-developing aspects] / O. Gh. Kucherjavyj. – K. : Vydavnychyj dim «Slovo», 2014. – 440 s. (in Ukrainian)
4. Osnovni oriyentyry vykhovannia uchniv 1–11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv Ukrainy [The basic guidelines for education of students in grades 1-11 educational institutions of Ukraine] [Elektronnyi resurs] : nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrayiny vid 31.10.2011 № 124. – Rezhym dostupu: http://mon.gov.ua/ua//activity/

education/extracurricular-activities-and-children-rights-protection/ 196/ 6561/. Zagholovok z ekranu. (in Ukrainian)
5. Perspektyvni osvitni tekhnolohiyi: nauk. metod. posibnyk [Promising Educational Technology] / Za red. H.S.Sazonenko. – K.: Hopak. 2000. – 560 s. (in Ukrainian)
6. Shahai N. M. Pedahohichni umovy moralnoho vykhovannia uchniv pochatkovykh klasiv u pozashkilnykh navchalnykh zakladakh [Pedagogical conditions of moral education of junior pupils in the extra-curriculum educational establishments]: dys. kand. ped. nauk: 13.00.07 / Rivnenskyi derzh. humanitarnyi un-t. – Rivne, 2007. – 339 s. (in Ukrainian)

Аннотация. В статье раскрываются методические аспекты использования возможностей компьютера, программного обеспечения и сети Интернет с целью нравственного воспитания учащихся младшего школьного возраста в условиях внешкольного учебного заведения; охарактеризованы содержание и особенности применения информационных средств во время проведения морально-этических бесед, диспутов, творчески-поисковых моральных диалогов, игр, воспитательных мероприятий в форме брейн-рингов, мультимедийных презентаций, веб-квестов, таких, как: браузеры, сервисы, поисковые системы, сайты, форумы, Skype; определена роль информационных технологий в организации воспитательной работы с учащимися младшего школьного возраста в условиях внешкольного учебного заведения.

Ключевые слова: информационные воспитательные технологии, мультимедийные презентации, веб-квесты, браузеры, сервисы, сайты, форумы, Skype, нравственная воспитанность, младший школьник, внешкольное учебное заведение.

Summary. In the article the methodical aspects of the use of possibilities of computer, software and network , the Internet with the aim of moral education junior pupils in the conditions of out-of-school educational establishment are defined; the systematic approach, that was realized on a macrolevel (realization of system work from the increase of competence of teachers according to the problem of moral education of junior pupils with the use of information technologies, recommendations to the parents, in relation to the safe use of computer and facilities of network the Internet by junior pupils), mesolevel (realization of the information technology of moral education of junior pupils) and microlevel (realization of educator employments with the use of the computer programs and facilities of network the Internet) are presented; maintenance and features of application of informative facilities are distinguished and exposed during realization of mental and ethical conversations, disputes or creatively-searching moral dialogues, games, educator measures in form Brain-Ringes, multimedia presentations, Web quests, such as: browsers, services, searching systems, web-sites, forums, Skype; the role of information technologies in organization

of educator work with the junior pupils in the conditions of out-of-school educational establishment is lighted.

Key words: Information Technology educational, multimedia presentations, Web quests, browsers, services, websites, forums, Skype, moral education, junior pupils, school educational institutions.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2016

О. А. Гудовсек

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті висвітлено особливості професійної підготовки педагогів позашкільної освіти. Визначено та охарактеризовано основні положення і вимоги до випускників вищих навчальних закладів – майбутніх педагогів позашкільних закладів. Розкрито недоліки підготовки майбутніх педагогів до роботи в закладах позашкільної освіти. Доведено, що особливо гостро стоїть проблема підготовки педагогів позашкільної освіти для роботи з дітьми молодшого шкільного віку. Визначено основні напрями реалізації позашкільної освіти.

Ключові слова: позашкільна освіта, педагог позашкільної освіти, молодший шкільний вік, форми, методи роботи в позашкільних закладах.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування та модернізації освітньої галузі провідне місце відводиться позашкільним закладам, які покликані забезпечити потреби дітей молодшого шкільного віку у творчій самореалізації, естетичному, духовному розвитку, в організації змістового дозвілля відповідно до їх здібностей та обдарувань. Вони організовують навчально-виховну діяльність дітей у вільний від навчання час.

Позашкільні навчальні заклади – це загальнодоступні навчально-виховні заклади, які надають дітям і молоді знання, формують вміння та навички за інтересами, забезпечують потреби особистості у творчій самореалізації тощо [1]. Це державні, громадські об’єднання і структурно-методичні установи з позашкільної роботи для дітей та учнівської молоді. Вони здійснюють навчально-виховну діяльність у різновікових і різностатевих групах, використовуючи за цих умов різноманітні форми та методи колективної, індивідуальної, групової роботи; реалізують зміст позашкільної освіти та виховання впровадженням гнучких програм і навчальних планів [2]. Саме це і відрізняє ці типи закладів від інших виховних структур.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. В останні роки проблемі освіти та вихованню дітей у позашкільних навчальних закладах, а також

© Гудовсек О.А., 2016

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 4

Упорядники:
проф. **Петренко О.Б.,** доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 27.10.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,7. Замовлення №197/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різографічного друку
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33027, Рівне, вул. С.Бандери, 12; тел.: 0-362-26-48-83

І – 66 **Інноватика у вихованні :** зб. наук. пр. Вип. 4 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 366 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016